

REGERINGEN

Regeringsbeslut I:1

2011-08-16

M2011/2803/Nm

Miljödepartementet

Naturvårdsverket
106 49 STOCKHOLM

Tilläggsupdrag om den svenska rovdjurspolitiken

Regeringens beslut

Naturvårdsverket ska för beslut om jakt efter varg inte längre utgå från den tidigare gällande tillfälliga begränsningen av vargstammen till högst 210 individer.

Naturvårdsverket ska analysera hur det i beslut om skyddsjakt kan tas hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar. Naturvårdsverket ska föreslå de författningsändringar som behövs för att sådana hänsyn på ett tydligare sätt ska komma till uttryck i bestämmelserna om jakt.

Naturvårdsverket ska, efter samråd med berörda myndigheter, organisationer och övriga relevanta aktörer föreslå hur behovet av skyddsjakt efter varg under 2012 kan tillgodoses. Naturvårdsverket ska senast den 14 oktober 2011 hålla ett samrådsmöte med de relevanta aktörerna. Vid mötet ska Naturvårdsverket redovisa resultat som vid den tidpunkten har kommit fram samt den preliminära bedömning som verket då gör.

De nu nämnda uppdragen ska redovisas till regeringen senast den 15 november 2011.

Naturvårdsverket får förlängd tid för det uppdrag om fastställande av en långsiktig förvaltningsplan för varg som regeringen beslutade den 21 juli 2011. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2012.

Skälen för regeringens beslut

I propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210) presenterade regeringen sin rovdjurspolitik och föreslog att riksdagen skulle godkänna den. Som en del av den inledande fasen av den nya rovdjurspolitiken angavs att en begränsning av vargstammens storlek skulle gälla. Detta innebar att beslut om licensjakt efter varg skulle bygga på en

populationsstorlek som inte överstiger 210 individer. Begränsningen skulle vara tidsbegränsad och gälla fram till dess att effekterna av vargstammens utveckling inom Sverige har redovisats och bedömningen av artens gynnsamma bevarandestatus, inklusive de inledande åtgärderna för stärkt genetik, har utvärderats och redovisats. Redovisningen skulle ske senast den 1 juli 2012. Riksdagen godkände denna politik (bet. 2009/10:MJU8, rskr. 2009/10:7).

Rovdjursutredningen fick uppdraget att bl.a. göra den inledande bedömningen och redovisningen. I april 2011 överlämnade utredningen ett delbetänkande, Rovdjurens bevarandestatus (SOU 2011: 37). Av betänkandet framgår att utredningen funnit att den skandinaviska vargstammen inte har uppnått gynnsam bevarandestatus samt att den faktor som har störst betydelse för den ogynnsamma bevarandestatusen är det förhållandet att vargstammen har en hög grad av inavel.

Rovdjursutredningens delbetänkande innehåller den utvärdering och redovisning som den tillfälliga begränsningen av vargstammen till 210 individer var beroende av. Mot bakgrund av detta och i enlighet med riksdagens godkännande bedömer regeringen att det inte längre finns förutsättningar för den tillfälliga begränsningen av vargstammen till högst 210 individer. Den gäller alltså inte längre som utgångspunkt för jakt efter varg. Detta är också nödvändigt med hänsyn till att regeringen för en dialog med Europeiska kommissionen om den svenska rovdjurspolitiken.

Det svenska regelverket för jakt, liksom EU:s regelverk, innebär att ett skydd för vargen som art ska säkerställas utifrån dess bevarandestatus. Jakt efter varg får tillåtas om vissa angivna förutsättningar – som inte riskerar artens bevarande – är uppfyllda. Om dessa förutsättningar är uppfyllda, kan ett beslut som tillåter jakt utformas på olika sätt, beroende på bl.a. hur jakten är avsedd att ske eller vad som motiverar jakten. Ett tillstånd till jakt under en särskild jakttid benämns licensjakt. Ett tillstånd till jakt som motiveras av att skydda människor eller egendom från skador eller förebygga eller minska andra olägenheter benämns skyddsjakt. En licensjakt kan – beroende på motivet för jakten – således vara en skyddsjakt.

Den licensjakt efter varg som ägde rum i början av 2010 och i början av 2011 hade som utgångspunkt den nämnda begränsningen av vargstammen till 210 individer. Jakttillstånden förenades med villkor och begränsningar som syftade till att förena jakten med intresset att åstadkomma goda förutsättningar för bevarandet av vargen som art i Sverige. Sådan licensjakt ingår i regeringens politik för vargstammens utveckling.

Regeringen anser att det är av stor vikt att förvaltningen av rovdjursstammarna i huvudsak sker nationellt i enlighet med

subsidaritetsprincipen och med regionalt och lokalt inflytande. Regionaliseringen av förvaltningen av rovdjuren har medfört att människor som bor och verkar i rovdjurstäta områden har möjlighet att medverka i beslut om förvaltningen. Genom den tidigare tillåtna licensjakten har ökad acceptans uppnåtts för vargpolitiken i Sverige och för det särskilda arbetet med genetisk förstärkning av vargstammen. Om acceptansen minskar eller helt försvinner försvåras Sveriges arbete för en förstärkt genetik. Utan fortsatt arbete med dessa åtgärder är det i sin tur svårt att se hur vargstammen i Sverige någonsin ska kunna bli långsiktigt livskraftig. Nya forskaruppgifter visar att den illegala jakten på varg minskat med två tredjedelar de senaste åren. En förklaring är att trovärdigheten i den förda politiken ökat, bl.a. med varsam och ytterst begränsad jakt. Den rovdjurspolitik som regeringen beslutat om under den senaste femårsperioden innebär att förutsättningarna för att den svenska vargstammen ska uppnå gynnsam bevarandestatus har förbättrats.

I juli 2011 fick Naturvårdsverket ett uppdrag som syftar till att en samlad och ändamålsenlig förvaltningsplan för varg ska kunna fastställas och börja tillämpas från och med januari 2012. Naturvårdsverket behöver mer tid för att slutföra sitt arbete.

Nya beslut om sådan licensjakt som tilläts under 2010 och 2011 behöver komma i fas och integreras med de övriga åtgärder som enligt förvaltningsplanen behövs för att långsiktigt bevara vargen som art. Med hänsyn till detta, och eftersom förutsättningarna för den tillfälliga begränsningen av vargpopulationen till 210 individer inte längre finns, bör en sådan licensjakt inte genomföras under 2012. Det är regeringens avsikt att från och med 2013 åter genomföra en lämpligt anpassad licensjakt. Om Naturvårdsverket får längre tid för sitt arbete med förvaltningsplanen, ges förutsättningar att kunna förverkliga och få acceptans för en förvaltningsplan som från och med 2013 inbegriper sådan licensjakt.

Mot bakgrund av detta har regeringen i dag beslutat om ändringar i jaktförordningen (1987:905) som innebär att Naturvårdsverkets möjlighet att besluta om jakt efter varg under 2012 begränsas till jakt som är nödvändig för att förebygga eller minska riskerna för skador eller andra jämförbara olägenheter som förekomst av varg orsakar (s.k. skyddsjakt).

Förekomsten av täta rovdjurspopulationer kan orsaka olägenheter för människor som bor och verkar i sådana områden. Olägenheterna kan bli direkt påverkande på andra betydande mål som är av allmänintresse så som bevarande av kulturella eller biologiska värden i delar av landet genom fåbodbrukande eller renskötsel. Olägenheter kan även innefatta direkta negativa effekter av social och ekonomisk karaktär i rovdjurstäta områden för viss verksamhet som bedrivs i naturen. Dessa olägenheter

kan vara så stora att de motiverar skyddsjakt. Naturvårdsverket ska analysera hur det i beslut om skyddsjakt kan tas hänsyn till dessa olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar. Regelverket är otydligt i fråga om huruvida och i vilken omfattning sådana olägenheter gör att intresset av ett minskat rovdjurstryck i ett visst område kan erkännas som ett skyddsintresse som motiverar skyddsjakt. Naturvårdsverket ska därför analysera på vilket sätt regelverket kan förbättras och föreslå de regeländringar som behövs för att sådana olägenheter som motiv för skyddsjakt ska komma till uttryck i lagstiftningen på ett tydligare sätt. Uppdraget innefattar inte ändringar i bestämmelserna om de förutsättningar som av skäl relaterade till artskydd måste vara uppfyllda för att få tillåta jakt.

Sammantaget medför det som nu sagts ändrade förutsättningar för kommande beslut som tillåter jakt efter varg. Naturvårdsverket ska, efter samråd med berörda myndigheter, organisationer och övriga relevanta aktörer, redovisa hur skyddsjakt efter varg under 2012 bör genomföras. Jakten får inte försämra den svenska vargstammens möjligheter att uppnå gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverket ska inhämta synpunkter från den nationella kommittén för hållbar rovdjurspolitik för varg som regeringen har beslutat om i dag.

Naturvårdsverkets förslag till utformning av jakten ska avse tiden fram till dess att Rovdjursutredningens betänkande om mål för rovdjursstammarnas utveckling har redovisats 2012. Därefter kommer regeringen att till riksdagen lämna förslag om dels hur den framtida jakten fr.o.m. 2013 ska utformas, dels om behovet av ytterligare åtgärder för att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för den svenska vargstammen.

Naturvårdsverket bör redovisa dessa nya uppdrag senast den 15 november 2011.

På regeringens vägnar

Andreas Carlgren

Stefan Berggren

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU SAM, SAM Miljö, Gransk
Utrikesdepartementet/RS
Justitiedepartementet/L6
Finansdepartementet/BA
Landsbygdsdepartementet/JFS
Samtliga länsstyrelser
Stockholms universitet
Uppsala universitet
Lunds universitet
Umeå universitet
Statens jordbruksverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Sametinget
Sveriges Lantbruksuniversitet
Rovdjursutredningen (M 2010:02)
Naturhistoriska riksmuseet
Sveriges Kommuner och Landsting
Svenska samernas riksförbund
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Jägareförbundet
Jägarnas Riksförbund
Lantbrukarnas Riksförbund
ArtDatabanken, SLU
Skandulv
Svenska Fäbodbrukarföreningen
Sveriges Jordägareförbund
Svenska Kennelklubben
Svenska Rovdjursföreningen
Viltskadecenter
Världsnaturfonden WWF
Miljödepartementet, Norge
Jord- och skogsbruksministeriet, Finland